Redacţiunea, Administraţiunea Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 56. Braşovŭ, Sâmbătă, 12 (24) Martie 1888.

PROCESULŬ DE PRESSĂ
alŭ
„GAZETEI TRANSIVANIEI“.

Clușiu, 21 Martie.

După declararea d-lui dr. *Aurel Mureşianu*, pe care o vomŭ publica mâne împreună cu celelalte vorbirĭ, se dă cetire articulilorŭ încriminaţĭ. Întâiu se citesce articululŭ scrisŭ de d-lŭ dr. Mureşianu, apărutŭ în numĕrulŭ 179 alŭ „Gazetei Transilvaniei“, care sună aşa:

Din incidentulŭ apropiatei venirĭ a Maiestăţii Sale monarchului nostru în Ardélŭ, colónele foilorŭ unguresci suntŭ pline de totŭ felulŭ de scirĭ despre pregătirile de primire ce se facŭ din partea Ungurilorŭ şi autorităţilorŭ unguresci.

Cu inima mâhnită trebue sĕ privéscă Românulŭ ardelénŭ la acéstă mişcare în sînulŭ adversarilorŭ sĕi politicĭ şi naţionalĭ. Mâhnitŭ este elŭ până în adênculŭ sufletului, nu pentru că naţia conlocuitóre unguréscă vré sĕ facă o primire strălucită Domnitorului nostru, ci pentru că trista şi durerósa stare la care a fostŭ redusă naţiunea românéscă în cursulŭ celorŭ douĕ-decĭ de anĭ din urmă îi face Românului cu neputinţă de a puté întêmpina şi elŭ pe monarchulŭ sĕu în acelaşŭ modŭ ca Maghiarulŭ, aducêndu-i în numele naţiunei sale urările de fericire şi de îndelungă viéţă pentru binele şi prosperarea Ardélului, peste care domnesce acum de patru-decĭ de anĭ.

Fost'a unŭ timpŭ, când şi Românilorŭ ardelenĭ le era datŭ sĕ comunice cu Domnitorulŭ lorŭ şi sĕ audă mângâiătóre şi multŭ promiţĕtóre cuvinte din gura sa.

Acestŭ timpŭ a încetatŭ de multŭ. De douĕdecĭ de anĭ încóce adversarii noştri, ajunşĭ la putere, lucréză neobositŭ aci pe faţă, aci pe ascunsŭ spre a răpi Românului ardelénŭ putinţa de a lua parte şi elŭ la viéţa publică a statului; de douĕ-decĭ de anĭ încóce se punŭ tóte în mişcare spre a face ca Românulŭ sĕ nu mai pótă figura ca Românŭ, nicĭ în comună, nicĭ în judeţe, nicĭ în representanţa ţĕrii, care a fostŭ de multŭ cu totulŭ delăturată, nicĭ în corpulŭ administraţiei, nicĭ în alŭ justiţiei, nicĭ nicăirĭ.

In modŭ sistematicŭ poporulŭ nostru românescŭ a fostŭ despoiatŭ de tóte drepturile sale politice-naţionale, pe carĭ le monopoliséză rassa maghiară în folosulŭ ei esclusivŭ. Celŭ mai viu documentŭ pentru acésta este împrejurarea, despre care Maiestatea Sa de sigurŭ se va puté convinge în de ajunsŭ, că tóte oficiile publice ale ţĕrii ardelenescĭ suntŭ în mânile Ungurilorŭ.

Au totŭ voitŭ Ungurii sĕ sugrume vocea Românului ardeleanŭ, sĕ facă din-tr'însulŭ unŭ ilotŭ politicŭ; au totŭ voitŭ sĕ-lŭ separeze şi sĕ-lŭ depărteze de tronŭ, ca sĕ nu i se dea nicĭ într'unŭ felŭ posibilitatea de a se puté rădica érăşĭ la valórea ce i se cuvine în acéstă ţéră ardelenéscă.

Şi-au ajunsŭ scopulŭ!

Astădĭ Românulŭ ardeleanŭ nu se mai póte apropia de monarchulŭ sĕu ca Românŭ, spre a'i spune păsurile şi necazurile sale şi a se bucura şi elŭ de fericirea de-a puté sĕrbători în mijlocul sĕu pe capulŭ statului.

Nu se póte Românulŭ ardeleanŭ apropia de monarchulŭ sĕu, pentru că tóte cărările şi drumurile ce ducŭ la elŭ vorŭ fi ocupate de cei ce s'au juratŭ a nu-lŭ mai lăsa sĕ trăiéscă ca Românŭ în acéstă ţéră.

Nu se póte apropia Românulŭ ardeleanŭ de Maiestatea Sa, pentru că sclavului politicŭ, care nu este admisŭ nicăirĭ, nu-i póte fi ertatŭ a vorbi cu Domnitorulŭ sĕu ca liberŭ cetăţénŭ.

A şi luatŭ stăpânirea unguréscă tóte precauţiunile spre a împiedeca orĭ-ce contactŭ alŭ poporului nostru cu monarchulŭ.

Deputaţiunile ce se vorŭ trimite spre întêmpinarea Măiestăţii sale suntŭ conduse numai de funcţionarĭ şi demnitarĭ ungurĭ; suntŭ compuse aprópe esclusivŭ din ómenii stăpânirei, ba, ca sĕ nu fiă nicĭ o dubietate despre aceea, că numai pe Ungurĭ au sĕ-i representeze, li se mai cere membrilorŭ lorŭ sĕ se presenteze în costumurĭ naţionale unguresci.

S'au mai luatŭ mĕsurĭ ca nicĭ poporulŭ sĕ nu se potă apropia cu plângerile lui de Impĕratulŭ, ordonându-se ca toţĭ cei ce vorŭ sĕ-i înainteze petiţii, sĕ arate mai întâiu poliţiei unguresci din Clușiu care este dorinţa lorŭ.

Ajunge sĕ spunemŭ, că tóte, primire, salutare, audienţe, se vorŭ petrece în Clușiu, spre a înţelege, că acolo nu mai póte fi locŭ şi pentru Românii, carĭ arŭ voi sĕ mérgă în numele naţiunei lorŭ.

Se vorŭ puté presenta înaintea monarchului numai căpeteniile nóstre bisericescĭ, cum s'a mai întêmplatŭ şi de altă dată; le-amŭ dori numai — fiind că e vorba că şi de rêndulŭ acesta Maiestatea Sa va fi însoţitŭ de ministru-preşedinte Tisza, — sĕ fiă scutiţĭ măcar de astădată, şi aicĭ în Ardealŭ, de mustrărĭ ca cele ce li s'au făcutŭ la Seghedinŭ şi la Aradŭ.

Dela mai mulţĭ fruntaşĭ românĭ din Deva primirămŭ în dilele acestea o învitare la o întrunire, cu scopŭ de a se combina o întêmpinare câtŭ mai potrivită a Măiestăţii Sale din partea Românilorŭ de acolo. Ne bucurămŭ de sentimentele leale ce le dovedescŭ Românii din Deva, ca întotdéuna aşa şi acuma, ne dóre însĕ inima, când ne gândimŭ că dorinţa acésta şi tóte stăruinţele lorŭ vorŭ rĕmânĕ fără succesŭ.

Câte unŭ particularŭ românŭ dintre cei mai bine vĕduţĭ la stăpânire se va puté străcura icĭ colea printre Ungurĭ, dér ca naţionalitate românéscă în Ardélŭ, nu ne este posibilŭ a întêmpina adĭ pe suveranulŭ nostru.

Nu-i rĕmâne dér alta bietului Românŭ ardeleanŭ, decâtŭ séu sĕ stea acasă cu inima tristă şi sdrobită, că nu se póte apropia adĭ nicĭ de acela, pentru care şĭ-a vĕrsatŭ de atâtea-orĭ sângele, séu sĕ alerge în drumulŭ ţĕrei şi sĕ se înhame la carulŭ de triumfŭ alŭ lui Tisza, care vine împreună cu monarchulŭ, de sigurŭ numai ca sĕ-i arate, câtŭ de pacificatŭ şi mulţumitŭ este Ardealulŭ în urma „înţeleptei“ sale politice şi a „părintescei“ sale oblăduirĭ.

După aceea se cetesce articululŭ scrisŭ de d-lŭ *Stefanŭ Bobancu*, şi publicat în numĕrul 176 alŭ „Gazetei Transilvaniei“ din 1887, care este următorulŭ:

De câte-orĭ cetimŭ în foile jidano-maghiare lăudându-se „patrioţii“ cu „imposantulŭ“ lorŭ numĕrŭ şi cu „cultura“ lorŭ jidano-maghiară, ne aducemŭ aminte de fabula „Douĕ bolobóce.“

Şi nu suntŭ rare dilele, în care ţi-se împuiază urechile cu asemenea lăudăroşii, amŭ puté dice că mai nu trece di.

In tocmai ca boloboculŭ celŭ golŭ, hodorogescŭ şi facŭ vuetŭ mare, încâtŭ décă n'ai sci cu cine ai de-a face, ai sta sĕ credĭ, că suntŭ câtă frundă şi érbă la numĕrŭ, şi că suntŭ tobă de carte, mănâncă cultură, beau cultură, calcă pe cultură, dormŭ pe cultură.

In trufia lorŭ ameninţă cu cutropire şi pe Românŭ ca şi pe Sasŭ, şi pe Sĕrbŭ ca şi pe Slovacŭ, décă nu intră în „marea naţiune“ şi décă nu se adapă din „cultura“ lorŭ.

Ei bine, rolulŭ acela trufaşŭ şi îngâmfatŭ de „numĕroşĭ“ şi „putenicĭ“ şi-lŭ atribue cincĭ milióne de ómenĭ, în carĭ suntŭ socotiţĭ şi Jidovii, şi surdomuţii, şi renegaţii, şi parte mare din cei carĭ vorbescŭ ungurésce, fără însĕ a fi Ungurĭ; îşĭ atribue rolulŭ de „cultĭ,“ şi încă „superiorĭ în cultură“ Românului ca şi Sasului, Sĕrbului şi Slovacului tocmai acei ómenĭ, carĭ şĭ-au primitŭ cultura tocmai dela aceia pe carĭ pretindŭ a-i cultiva.

Dér aceste hodorogelĭ şi vuete urmărescŭ unŭ scopŭ, ţinŭ loculŭ reclamelorŭ ce le împrăştiă în lume unŭ negustorŭ cu marfă rea, cine o cumpără rĕmâne păcălitŭ, dér negustorulŭ trăesce splendidŭ.

Aci zace totŭ misterulŭ lăudăroşiilor jidano-maghiare cu „numĕrulŭ“, cu „puternicia“ şi cu „cultura“ lorŭ. Şi décă s'ar mai găsi vr'unŭ sufletŭ de omŭ, care s'ar îndoi de acésta, n'are decâtŭ sĕ asculte ce ne spune fóia oficiósa unguréscă din Pesta, „Nemzet“, dela 17 Augustŭ.

Ea dice adecă, că politica d'a mulţămi numai pe unŭ elementŭ dintre cele ce constitue statulŭ e cea mai bună, pentru că acelŭ elementŭ póte trăi splendidŭ.

Mai limpede nu se póte grăi. Aci îşĭ află esplicare şi „patriotismulŭ“ jidano-maghiarŭ, şi nâscocirea „agitaţiunilorŭ“ antimaghiaro-jidane, şi persecutarea, impilarea şi schingiuirea Românului şi a Sasului, ca şi a Sêrbului şi a Slovacului.

Naţionalităţile nemaghiare muncescŭ di şi nópte, îndură chinurĭ şi suferinţe, se sbuciumă şi asudă ducêndŭ lipsurĭ şi luptândŭ cu nenumĕrate neajunsurĭ, pentru ca cei dela putere sĕ trăiască splendidŭ.

Pentru ca adversarii noştri sĕ'şĭ asigure acéstă posiţiune, adecă sĕ trăéscă splendidŭ, esploatândŭ pe Nemaghiarĭ, teroriséză, persecută, înegrescŭ şi calumniază pe cei ce n'au venitŭ dela pólele Altailorŭ, se dau de cei mai „patrioţĭ,“ de cei mai „numĕroşĭ“, de cei mai „cultĭ,“ pe când în realitate patriotismulŭ, numĕrulŭ şi cultura orĭcine o va găsi la pópórele nemaghiare.

Inţelege orĭ-cine acum pentru ce adversarii noştri ţinŭ atâtŭ de multŭ a persecuta şi a calumnia pe Nemaghiarĭ, a hodorogi şi a face vuetŭ cu „numĕrulŭ“, cu „cultura“ şi cu „patriotismulŭ“ lorŭ: pentru ca sĕ trăéscă splendidŭ.

Dér sciutŭ este, că tóte au unŭ sfêrşitŭ. Şi tristŭ şi durerosŭ va fi şi sfêrşitulŭ acestui traiu pentru aceia carĭ, învĕţaţĭ a trăi splendidŭ pe spinarea altora, vorŭ fi nevoiţĭ sĕ împartă traiulŭ deopotrivă cu aceia, carĭ de 20 de anĭ ducŭ greulŭ în acestŭ statŭ, şi carĭ nu suntŭ întru nimicŭ inferiorĭ celorŭ dela putere, ci din contră superiorĭ în numĕrŭ şi celŭ puţinŭ deopotrivă în patriotismŭ şi în cultură.

„Violenţe fără sfîrşitŭ în potriva limbei.“

In numĕrulŭ 54 alŭ fóiei nóstre amŭ reprodusŭ o parte din apreţiările scrise sub titlulŭ de mai susŭ de diarulŭ germanŭ *„Sieb. d. Tageblatt“* asupra faimóselorŭ ordonanţe ministeriale unguresci privitóre la restrîngerea limbilorŭ nemaghiare. In numĕrulŭ de faţă reproducemŭ apreţiările susŭ disului diarŭ cu privire la partea ultimă a ordonanţei ministeriale, prin care se fixéză taxa traducerei şi legalisărei documentelorŭ nemaghiare pentru întrebuinţarea lorŭ în afacerĭ catastrale. Etă cum se esprimă numita fóiă:

Nu putemŭ lăsa neobservatŭ, că proiectulŭ ministerialŭ de lege nu vorbea de tacse *moderate*, ci voia sĕ introducă tacsele notariale şi dragomanale regulate prin lege şi pentru traducerile făcute spre a se întrebuinţa în afacerĭ catastrale. Numai unŭ amendamentŭ avisa pe ministru, sĕ fixeze *taxe moderate* pentru astfelŭ de traducerĭ.

Respectivele dispositiunĭ sună în traducere românéscă, precum urméză: Taxele facŭ.

1. Pentru pagina primă a traducerii legalisate 30 cr., pentru a doua 40 cr. şi pentru fiăcare următóre 30 cr., fiăcare pagină trebue sĕ conţină celŭ puţinŭ 30 de rêndurĭ, fiă-care rêndŭ celŭ puţinŭ 16 silabe; o traducere, care cuprinde mai puţinŭ de o pagină, se consideră ca o pagină întrégă.

2. La legalisarea unei traducerĭ făcute deja suntŭ a se plăti pentru prima jumĕtate de cólă 40 cr., pentru fiă-care jumĕtate următóre 20 cr.; o traducere, care se estinde peste mai puţinŭ de o jumĕtate de cólă, se privesce ca o jumĕtate de cólă.

La traducerile carĭ suntŭ de făcutŭ séu de legalisatŭ în sensulŭ ordonanţei presente, pentru usulŭ în afacerile catastrale, nu se mai póte lua nicĭ o taxă din partea dragomanului séu a notarului regescŭ, nicĭ pentru purisarea traducerei, nicĭ pentru clausula de legalisare, séu pe temeiulŭ orĭ cărui altŭ titlulŭ. Lucrulŭ din urmă este de bunăsémă menitŭ a servi d'o mângâere — dér nicĭ favorulŭ maghiarisării numelorŭ n'a câştigatŭ nimica, va sĕ dică, nicĭ unŭ felŭ de respectŭ în ochii noştri, prin aceea, că taxa s'a redusŭ dela 5 fl. la 50. cr.

Dér şi afirmaţiunea raportului ministerialŭ de motive, cumcă noua ordonanţă nu va împedeca comunicaţiunea în afacerĭ de imobilĭ, deórece advocaţii, notarii publicĭ, notarii comunalĭ şi cercualĭ posedŭ limba maghiară, éră partidele, carĭ nu sciu limba maghiară — décă voescŭ sĕ închee independente tractate — potŭ lesne sĕ'şĭ procure traducerĭ maghiare, — şi acéstă afirmaţiune trebue sĕ se probeze mai întâiu.

Lămuritŭ însĕ este, că şi acéstă lege — ca şi multe altele create dela 1868 — stă în contradicere directă cu stipulaţiunile legei de naţionalitate; espunerea ministerială de motive firesce că nu admite acésta, ba ea dice mai vêrtosŭ:

După ordinea veche a catastrului, documentele suntŭ a se concepe într'o astfelŭ de limbă, ca în casulŭ unui procesŭ ea sĕ pótă servi de basă pentru a-

ducerea unei botărîrî, dealtmintrelea se póte aclude și o traducere legalisată.

Imprejurarea însĕ, că limba oficială a judecătoriilorŭ de instanța ântâia este esclusivŭ cea maghiară, nu póte servi de obiectŭ alŭ unei cestiunî, deórece în consecință, décă documentulŭ ar fi sĕ devină obiectulŭ unui procesŭ, acestŭ proces este a se purta de asemenĕ în limba maghiară, este absolutŭ necesarŭ, ca sĕ se presenteze unŭ actŭ scrisŭ în limba maghiară, spre scopulŭ întabulării în cărțile funduale, séu sĕ se adaugă celŭ puținŭ o traducere maghiară, legalisată la petițiunea respectivă.

Asupra logicei acestei conclusiunî tăcemŭ, dér tesele, din carî se trage conclusiunea, trebue sĕ le luămŭ în mai deaprópe considerare.

Mai ântêiu de tóte nu este corectŭ, că limba oficială a judecătorilorŭ de prima instanță este esclusivŭ cea maghiară, căcî §-lŭ 9 din legea naționalitățilorŭ susține mai vêrtosu, atâtŭ cu privire la limba pertractării, câtŭ și cu privire la pronunțarea sentinței, pentru judecătoriile de instanța ântâiu și până la definitiva lorŭ regulare (până acuma neurmată) espresŭ usulŭ de până acuma și chiar și astădî se mai primescŭ esebite la judecătoriile cercuale din partea privațilorŭ și în limba germană și română. Numai ordonanțelorŭ președinților de tribunale lî-a fostŭ reservatŭ, sĕ scótă din putere acea disposițiune a legislațiunei, refusândŭ de a mai primi esebite într'o limbă nemaghiară numai din propria lorŭ putere, încuviințându-li-se acéstă ulteriorŭ prin ministeriu — în cerculŭ tribunalului din Sibiiu s'a întêmplatŭ numai în an. 1881.

Ér cu privire la oficiile catastrale dispune §-lŭ 11 alŭ legei naționalitățilorŭ mai vêrtosŭ, ca la cererea partidelorŭ sĕ se dea resoluțiunî și estrase din cărțile funduare sĕu în limba maghiară séu în una din limbile protocolare ale municipiului, în alŭ cărui teritoriu se aflâ oficiulŭ catastralŭ — și într'adevĕrŭ chiar și astădî se predau la oficiulŭ catastralŭ din Sibiiu mii de esebite în limba germână și română.

Ba ce e mai multŭ, unŭ articulŭ ulteriorŭ de lege, adecă articolulŭ 4 din 1869, *privitoriu la esercitarea puterei judecătorescî*, dispune cu privire la relațiunile cele complicate ale naționalitățilorŭ din Ungaria în § 6, ca numai acelŭ cetățénŭ maghiarŭ sĕ pótă purta o funcțiune de judecătorŭ, care ar satisface stipulațiunilorŭ legei de naționalitate, *alŭ cărei § 13 — care declară limba maghiară de limba oficială a judecătoriilorŭ puse de guvernŭ — se referă și d'aci 'ncolo numai la judecătorii d'o instanță mai înaltă.*

După acéstă lege este chiar o îndatorire pentru judecătoriile de prima instanță, ca sĕ cunóscă limbile protocolare ale acelui municipiu, în alŭ cărui teritoriu este situată judecătoria. — Ș'acésta tocmai din acelŭ temeiu, *fiindcă limba oficială a acestorŭ judecătorii nu este esclusivŭ cea maghiară.*

Este necorectă și afirmațiunea, că după ordinea catastrală din 1855 documentele trebue sĕ fiă eliberate într'o astfelŭ de limbă, ca ele în casulŭ unui procesŭ sĕ pótă servi de basă pentru aducerea unei sentințe — celŭ puținŭ în sensulŭ impusŭ ei în expunerea motivelorŭ.

Dispozițiunea aceea nu se póte referi la una din limbele țerii, la a cărei cunoșcință judele este chiar prin lege obligatŭ, ea privesce limbî străine, carî în regatŭ suntŭ puținŭ representate, a cărorŭ cunoscință nu trebue sĕ se presupună dela judecătorî.

De astfelŭ de limbî se ținŭ pentru esemplu, abstragêndŭ dela limbile străine, precum francesă, englesă ș. a. — hebraica, neogréca, pentru părțile Transilvaniei de sigurŭ și limba slavică ș. a.; pentru aceea dispune ordinea catastrelorŭ din Transilvania espresŭ, ca documentulŭ numai atuncî sĕ se presenteze în traducere legalisată, când elŭ ar fi conceputŭ *într'o limbă neusitată* în Transilvania.

Alinea citată mai susŭ însemnéză de sigurŭ completa resturnare a egalei îndreptățirî naționale, garantate prin legea de naționalitățî. Numita lege pretinde dela amploiatulŭ de statŭ, ca sĕ cunóscă limbile țĕrei, ea silesce pe cetățenii statului sĕ întrebuințeze limbile acelora, pentrucă — amploiații sciu numai unguresce! Noi amŭ putĕ numi acéstă lege egoistă, dér posteritatea ar putĕ afla pentru dênsa altă espresiune. Maxima „*L'état c'est moi*“ este în gura națiunei d omnitóre pentru pacea din țĕră celŭ puținŭ totŭ atâtŭ de periculósă, ca în gura unui domnitorŭ.

Cum sĕ ne ajutămŭ noi?

In numĕrulŭ de alaltaerî alŭ „Gazetei Transilvaniei s'a arĕtatŭ cetitorilorŭ acestui diarŭ esemplulŭ practicŭ și vrednicŭ de imitatŭ alŭ cătorva fruntașî locuitorî din o comună săsĕscă de lângă Brașovŭ. S'a arĕtatŭ cu câtŭ interesŭ, cu câtŭ zelŭ și pin ce mijlóce practice sciu ei sĕ conserve și sĕ înainteze bunăstarea morală și materială a poporului lorŭ.

E întrebare acum, décă acei fruntașî românî, carî stau în imediată atingere cu poporulŭ și carî suntŭ în prima liniă chiămațî a se îngriji de binele, prosperarea și mântuirea lui, nu arŭ putĕ óre sĕ facă și ei asemenea?

Ce greutate arŭ întimpina protopopii, preoții, învĕțătorii și alțî fruntașî ai poporului românŭ, décă și ei s'ar constitui în asemene comitete de ajutorare, carî în anumite casurî sĕ sprijinéscă și prin garanția lorŭ sĕ pună la disposițiune mijlócele necesare acelorŭ zeloșî și vrednicî credincioșî ai lorŭ, carî prin o muncă onestă și cinstită voiescŭ sĕ-șî înmulțéscă, orî celŭ puținŭ sĕ-șî conserveze moșióra ce o au?!

E fórte naturalŭ, că asemenea întreprinderî costă jertfă și ostenélă. Jertfa ce se pretinde însĕ în casulŭ de față este de natură a fi, la totŭ casulŭ, recompensată prin succese moralî multŭ mai importante.

Orî cine a avutŭ ocasiune sĕ petrécă în mijloculŭ poporului nostru, s'a pututŭ convinge, că una din cele mai însĕmnate cause carî ilŭ înstrăinéză pe elŭ de conducĕtorii sĕi bisericescî este împrejurarea, că poporulŭ nu simte, nu este celŭ puținŭ în modŭ directŭ înfluințatŭ de binefacerile acelora, așa că în multe casurî poporulŭ consideră pe conducĕtorii sĕi bisericescî, ca pe o povară impusă și prea grea pentru elŭ.

De aci provinŭ o mulțime de perderî. Preotulŭ nu se mai bucură de simpatia, de încrederea și ascultarea poporului, învĕțăturele lui bune, sfaturile lui părintescî suntŭ considerate numai ca nisce obiceiurî sarbede, dictate de natura oficiului ce-lŭ pórtă.

Nicî nu e mirare. Ce-i folosescŭ poporului cuvintele, décă-i lipsescŭ faptele! Elŭ ascultă cu plăcere vorbele bune și povățuitóre ale domnului protopopŭ, de es., pe care nu l'a vĕdutŭ póte decâtŭ de douĕ, orî de trei orî pe anŭ în satulŭ sĕu, dér observă și o simte afundŭ în inimă, că d-l. protopopŭ, după o muncă de abia câteva ore, se departe din comună ducêndŭ cu sine prea frumóse sume de banî în raportŭ cu munca sĕvîrșită.

„Mî-au plăcutŭ vorbele domnului protopopŭ,“ — îșî dice atuncî poporulŭ — „dér, Dómne, scumpe au fostŭ, — *mai bine nu le-așŭ fi audită!*“

Și'i pare poporului cu atâtŭ mai grea instituțiunea protopopilorŭ, cu câtŭ din nefericire elŭ mai nicîodată nu este în posițiune de a simți inriurința directă a binefacerilorŭ lorŭ. Ce scie poporulŭ, că de esemplu averea bisericei sale s'ar ruina, *póte*, décă n'ar fi sub controlulŭ protopopului? Elŭ scie aceea ce vede și ce simte. Șcie, de esempu, că banii bisericei i-a adunatŭ elŭ, prin contribuirile și munca sa. Scie că acei banî se administréză de preotulŭ și curatorii bisericei, scie că alŭ acestora este meritulŭ, ei muncescŭ ei pórtă responsabilitatea. Cum vine déră, că totŭ la anumitŭ timpŭ d-lŭ protopopŭ se răpede în comună, mănâncă unŭ prândŭ, bea unŭ vinŭ, frundăresce odată socotelile, bagă 8—10—12 fl. în busunarŭ, amĕsuratŭ mărimei capitalului, și se cară p'aci încolo; apoi ba sĕ-lŭ mai vedî până când mai vine după banî?!... Séu cum ar putĕ, de esemplu, sĕ'nțelégă țĕranulŭ credinciosŭ, că elŭ pentru a se cununa are lipsă de autorisația protopopului? Elŭ înțelege aceea ce simte și ce vede. Vede atâta, că d-lŭ protopopŭ a scrisŭ pe unŭ petecŭ de hârtiă douĕ rêndurî de scrisóre.*) și *simte*, că pentru aceste rêndurî a trebuitŭ sĕ plătéscă d. e. 2 fl. și sĕ piérdă o di de lucru cu călĕtoria.

Cam acestea suntŭ impresiunile ce 'i le facŭ poporului conducĕtorii sĕi bisericescî.

Nu multŭ mai favorabile suntŭ și impresiunile ce și-le primesce poporulŭ din partea preoțilorŭ sĕi directî: Banî sĕ-i dai când te botezî, banî când te cununî, banî când morî, — banî de câte orî îțî intră în casă. Nicîodată însĕ preotulŭ la poporŭ, ci totdéuna poporulŭ sĕ-i dea la preotŭ!

Étă cum simte poporulŭ!

Ce-i dreptŭ, aceste impresiunî ale poporului suntŭ false și fórte nedrepte față de preoții sĕi, căcî vorba ceea: „Cine muncesce la altarŭ, dela altarŭ trebue sĕ trăéscă“. Dér nu numai că suntŭ false, ci suntŭ și fórte periculóse, căcî asemenea impresiunî dau nascere la relațiunî vitrege între preotŭ și poporŭ, ér aceste relațiunî paraliséză tótă bunăvoința, totŭ zelulŭ și tótă activitatea pastorală și națională a preotului, așa că poporulŭ nostru în asemenea casurî rĕmâne de faptŭ fără conducĕtorî.

Nu se póte însĕ nega, că pe câtŭ de false și periculóse suntŭ amintitele impresiunî, chiar pe atâtŭ suntŭ și de naturale, căcî astădî nicî poporulŭ nostru nu se îndestulesce cu vorbe, ci aștéptă fapte; vorbe frumóse audit'a elŭ destule, dér pentru acea totŭ din rĕu în rĕu a datŭ. Astădî vorbescŭ faptele; și décă faptele preotului suntŭ desavantagióse pentru elŭ, zadarnice 'i suntŭ îndemnurile, zadarnice sfaturile bune, zadarnice chiar frumósele lui cuvinte rostite de pe catedră.

Cu totulŭ altcum ar simți poporulŭ, altfelŭ arŭ fi ródele nisuinței celorŭ ce stau în fruntea poporului, décă aceștia ar cerca]sĕ pună în praxă astfelŭ de mijlóce, prin carî nu numai ei pe ei s'ar putĕ ajutora, fără a fi poporului spre greutate, ci și asupra credincioșilorŭ lorŭ, arŭ putĕ influința în modŭ directŭ cu binefacerile lor, câștigându-le prin acésta încrederea și bună-voința.

In direcțiunea acésta s'ar lucra cu bunŭ și sigurŭ efectŭ, décă și conducĕtorii bisericescî și civilî ai poporului nostru s'ar constitui în așa dise *comitete de ajutorare*. Aceste comitete sĕ adune banî, décă n'au, ér décă au — cum suntŭ de

*) „*Décă* nu se aflâ impedimentŭ de căsătoriă, sĕ se cunune în Domnulŭ. — N. N., protopopŭ“. Cam acésta este formula obicînuită.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

IONŬ ISTEȚULŬ.

Legendă de V. A. Urechiă.

— Cumetriță dragă, dragă cumetriță!

— Ce poftescî, cumetre Urechiă, de mĕ chiemî la pîrlazŭ?

— Rogu-te, împrumută-mî nițică sare.

— Cum de nu? Eacă próspĕtă, de sub pisălogŭ.... Da ce, cumetre? te lăsașî de senatoriă, te făcușî bucătarŭ?

— De! cumĕtră... totŭ o bucătăriă și încă próstă și senatoria!.... Numai nu pentru asta îțî cerui nițică sare... Ia-am găsitŭ, cumĕtră, umblândŭ mai deunădî pe lângă cazarma Malmezon, o poveste c'am lâncedă și voiu sĕ cercŭ ce-o eși de i-oiu da unŭ prăvulețŭ de sare.

— Ce dicî că ai găsitŭ la cazarmă?.... Ei, da fiă ce-o fi... Écă sarea cerută... De țî-o mai trebui, cumetre...

— Mulțumescŭ, cumetriță...

— Pentru puținŭ, cumetre Urechiă!...

* *

Păi, ci-că era la cazarmă la Malmezon unŭ soldatŭ de-i dicea Ionŭ Istețulŭ. Nu că doară era pré istețŭ, ci pentru că nu era istețŭ de locŭ, da de locŭ! Căpitanulŭ Gloanță la care de-o vreme Ionŭ era datŭ de vistavoiu, îi dicea adese, la dînsulŭ acasă, cum îi dise și la cazarmă peste doi anî de vreme.

— Ioane, istețŭ, mai istețŭ, mĕ Ioane!

Recruții din fie-care contingentŭ, totŭ audindŭ aste vorbe, credură că vistavoiului căpitanului Gloanță îi dice: Ionŭ Istețulŭ și „deșcă Istețule“ adî, și „deșcă Istețule“ mâne, porecla se lipi de nume ca mușchiulŭ de pomŭ și ca nevoia de omŭ. Dela o vreme și Ionŭ însușî, când ilŭ intreba vre-unŭ sub-locotenentŭ eșitŭ próspĕtŭ ca felia de untŭ, din școla militară, când ilŭ întreba cum ilŭ chiamă, rĕspundea cu mâna la bonetă, stând smirna:

— Ionŭ Istețulŭ, sĕ trăițî domnule sublocotenentŭ.

* *

Veni acu vremea sĕ fiă liberatŭ din óste Ionŭ Istețulŭ și se pregătea sĕ se întórne la satulŭ lui, care era hăt-colo, departe, în județulŭ Râmniculŭ Vêlcei, unde l'aștepta o muiere frumósă și tĕnĕră, că apucase a-șî pune pirostiile popei pe capŭ înainte de ce pîrdalniculŭ de sorțŭ sĕ-lŭ fi chiămatŭ la óste dór o învia vitejia lui Stefanŭ celŭ mare și a lui Mihaiu Vitézulŭ.... Și pe ce odorŭ de muierușcă nimerise Ionŭ!... Istețŭ nu era Ionŭ, dér dragostea n'are ochî, ci-că, și decî fata dascălului dela biserica din Sălcațî, — satulŭ lui Ionŭ, — ca sĕ nu mai trécă o sĕptĕmână a brânzei preste 18 anî împliniți, fără ca peteala sĕ-i poleéscă gâțele negre ca péna corbului, primi sĕ fiă nevasta lui Ionŭ. Și iacă așa: mai cu peciu dela protopopu pe doi cârlanî, mai cu ceva colacî dela moșŭ popa, se făcŭ nunta lui Ionŭ cu Acsinia fata dascălului.

Și pe traiu, neică!

Așŭ! pe traiu! când nu țî-ai sfîrșitŭ de crestatŭ reboajele datoriilorŭ cătră cinstita cărmuire!... Numai ce-lŭ îmflară pe bietulŭ Ionŭ dela vatra unde, într'o bună diminéță Acsinia pusese sĕ se sfădéscă în ólă, la clocotŭ, niste dragî de sĕrmăluțe de carne de mascurŭ, și unde mi-lŭ duseră la comisia de recrutare și unde mi-lŭ desbrăcară — sĕ nu vĕ fiă cu bănatŭ — golŭ golișorŭ, cum l'a făcutŭ mumă-sa.... Și unde unŭ domnișorŭ cu mustățile rase, ca bobocelŭ jumulitŭ cu apă clocotită, mî-lŭ ciocăni și pe față și pe dosŭ....

— Bunŭ! strigă acestŭ domnŭ, par'că ar fi alesŭ unŭ pepene de-i coptŭ!

Și câte-va dile după aceea Ionŭ era la cazarmă la Malmezonŭ, în ciubote scâlciate și marî de nu-i ținea pe picióre nicî cu trei rîndurî de obiele și mi-lŭ băgară pe bietulŭ Ionŭ în niște pantalonî carî se pomenea la cazarmă din „recrut“ în „recrutŭ“, că o dată avuseseră și „văpușcă“ roșie... De largî, nicî vorbă!... doi Ionî puteau sĕ se aciuéscă în cei doi cracî... Ér bonetulŭ îi cădea lui Ion până peste ochî... Norocŭ că se oprea în urechile cam rĕsărite ale lui Ionŭ, că altfelŭ n'ar mai fi vĕdutŭ cu elŭ pe capŭ nicî naintea ochilorŭ...

* *

Șapte anî rĕmase Acsinia fără de „omulŭ“ sĕu. Hei! pe atuncî nu era numai trei anî slujba de oștĕnŭ și cu atâtŭ mai puținŭ nu era pe 6 lunî, câtŭ facŭ acuma cuconașii, ca sĕ dovedéscă că egalitatea înaintea legii e lucru sfântŭ!

Ce a fostŭ, a fostŭ! Acum Ionŭ era sĕ fiă liberatŭ din óste. Și ce veselŭ mai era! Intâi pentru-că avea sĕ-șî afle ér casa și muierea, pe care de șépte anî nu le mai vĕduse; și alŭ doilea, pentru-că avea sĕ se întórcă la satulŭ sĕu, la Sălcațî, cu 600 de leușorî în pungă.

esemplu capitalele multorŭ bisericĭ, scolĭ etc., carĭ adeseorĭ se evaluéză la mii de florinĭ — sĕ nu lase banii pe la deosebite băncĭ, orĭ în altŭ locŭ depuşĭ în massă spre fructificare, unde, ce-i drept, se administréză cu mai puţină ostenélă şi cu mai puţină batere de capŭ, dér aducŭ puţinŭ folosŭ, — ci numitele comitete de ajutorare sĕ ia banii sĕ'i administreze ele spre folosulŭ poporului şi cu mai mare dobêndă.

Aşa de esemplu, când esecutorulŭ ar fi sĕ vêndă pe unŭ preţŭ de batjocură pămêntulŭ unui ţĕranŭ, Comitetulŭ sĕ intervină cu ajutorulŭ sĕu, sĕ rescumpere pămêntulŭ cu acelaşŭ preţŭ, dér nu pentru ca sĕ despóie pe proprietarŭ, ci pentru ca sĕ-lŭ ajutore. Pămêntulŭ sĕ i-lŭ lase spre folosinţă şi mai departe, pretinḑêndŭ numai interesele capitalului, până atuncĭ, până când proprietarul şi-lŭ va putea rescumpăra. Décă însĕ în anumitŭ timpŭ pămêntulŭ nu se rescumpără, elŭ rĕmâne în proprietatea fondului comunŭ, care la data ocasiune îlŭ póte vinde altui Românŭ, dér totŭ numai la Românŭ, şi cu asta ocasiune comitetulŭ ar puté, fără de pĕcatŭ, sĕ-şĭ tragă unŭ percentŭ de trei orĭ mai mare şi totuşĭ pămêntulŭ sĕ-lŭ vêndă cu preţŭ moderatŭ.

Totŭ asemenea ar fi de a se face şi atuncĭ, când unŭ ţĕranŭ românŭ, harnic şi de bune speranţe, ar voi sĕ-şĭ cumpere o realitate, dér nu-i ajungŭ banii. Comitetulŭ suplinesce restulŭ banilorŭ, îşĭ reservă dreptulŭ de proprietate asupra realităţii, concede însĕ cumpĕrătorului sĕ folosésca proprietatea pănă atuncĭ, pănă când va puté înapoia banii împrumutaţĭ avênd a plăti numai interesele. La casŭ décă cumpĕrătorulŭ n'ar fi în stare în timpulŭ hotărîtŭ sĕ înapoieze banii, realitatea rĕmâne în proprietatea fondului, care la timpulŭ sĕu póte s'o vêndă cu preţŭ, póte, îndoitŭ.

Prin astfelŭ de procedere de o parte s'ar asigura şi arŭ cresce proprietăţile românescĭ de pămêntŭ, s'ar ajutora poporulŭ în modŭ fórte simţitorŭ, ér de altă parte capitalele bisericilorŭ, respective ale fondului astfelŭ administratŭ, arŭ cresce multŭ mai repede şi interesele lorŭ s'ar puté întrebuinţa pentru cultura şi luminarea poporului.

Vedĭ bine, la noi astfeliu de fapte mai vîrtosŭ numai dela protopopĭ, preoţĭ şi învĕţătorĭ s'ar puté aştepta. Acésta le-ar causa ostenélă şi pierdere de timp, dér fiĭ sigurĭ, că décă şĭ-ar trage câtŭ de grase percente pentru timpulŭ astfelŭ petrecutŭ, poporulŭ nu se va plânge în contra lorŭ, căcĭ vrednicŭ este muncitorulŭ de plata sa. Astfelŭ ar resulta déră unŭ alŭ treilea folosŭ: ajutorarea bunăstărei materiale a clerului şi învĕţătorilorŭ noştri, care încă este unŭ postulatŭ din punctŭ de vedere naţionalŭ. Unde este însĕ iubirea şi încrederea ce şĭ-ar câştiga-o asemenea preoţĭ înaintea poporului lorŭ, prin care li-s'ar asigura efectulŭ cuvêntului şi viéţa li s'ar face mai uşóră şi mai plină de mângâierĭ?!

Am arătatŭ aci numai o singură modalitate. In numĕrulŭ de alăltaerĭ s'au arătatŭ mai multe. Preoţimea nóstră ar fi fórte de doritŭ, sĕ se pună odată în activitate spre direcţiunea acésta. Putere avemŭ, mijlóce avemŭ; lipsele-sŭ nenumĕrate.

Că avea Ionŭ muiere, o spusei mai susŭ... Ş'apoi vorba ceea: de muiere nu scapă nicĭ draculŭ! Dér că Ionŭ avea 600 de leuşorĭ, vedĭ asta se cade sĕ se lămurésca, că nu-i totŭ atâta de uşorŭ de a avé 600 de lei, câtŭ de a-şĭ lega de grumadĭ o belea de femee!

Écă şiretenia celorŭ 600 de lei ai lui Ionŭ.

* * *

Nu cu multe lunĭ îndĕrĕtŭ, era Ionŭ cu căpitanulŭ Glónţă, la care era datŭ de ordonanţă, în Tĕrgulŭ Ocnei în Moldova. Într'o ḑi îlŭ chiamă domnulŭ căpitanŭ:

— Sĕ ducĭ mĕ Ióne, îĭ ḑice căpitanulŭ, sĕ ducĭ porunca asta la vameşulŭ din ponorul Vulturului, din sus de Slănic...

— Am înţelesŭ domnule căpitanŭ... dér...

— Dér ce?

— Dér nu cunoscŭ drumulŭ prin munţii ăia... sĕ trăiţĭ domnule căpitanŭ!

— Mergĭ şi tu pe unde mergŭ şi alţii, că vei nimeri.... Nimerescŭ orbii Brăila!

(Va urma.)

Manifestaţii pentru Boulanger.

Generalulŭ Boulanger şĭ-a luatŭ rĕmasŭ bunŭ dela corpulŭ alŭ 13-lea de armată prin următorulŭ ordinŭ de ḑi:

„O dispositiă a presidentului m'a pusŭ în neactivitate. Vĕ părăsescŭ dér, fiindu-mĭ retrasă comanda. Sunt încredinţatŭ, că atuncĭ, când va cere apĕrarea patriei, vĕ veţĭ arăta totŭ atâtŭ de bunĭ soldaţĭ, cum am avutŭ ocasiă sĕ vĕ constatŭ şi în timpulŭ păcii.“

Manifestaţiile de simpatiă pentru Boulanger suntŭ marĭ atâtŭ în Paris câtŭ şi în provinciă. La 4 Martie Boulangeriştii au ţinutŭ o adunare, în care au formatŭ unŭ comitetŭ republicanŭ alŭ protestării naţionale şi au elaboratŭ unŭ manifestŭ. S'a hotărîtŭ ca acestŭ manifestŭ sĕ fiă afişatŭ în tóte comunele Franciei.

In faţa redacţiei ḑiarului „La Cocarde“ s'au adunatŭ în aceeaşĭ ḑi mai multe mii de ómenĭ, aclamândŭ pe generalulŭ Boulanger şi silindŭ pe toţĭ trecĕtorii sĕ strige „Trăiéscă Boulanger.“

Chiar foile ostile generalului recunoscŭ, că dispositiile populare în provinciă suntŭ pentru generalŭ.

Trebuie recunoscutŭ de altfeliu, că Boulanger stă pe câtŭ póte departe de acéstă agitaţiă. Inimicii lui îlŭ acusă de contrarŭ, în speranţă că vorŭ puté obţiné astfeliu dela presidentulŭ republicei ştergerea totală a generalului din cadre.

Partida republicană radicală s'a desbinatŭ în două grupurĭ în acéstă cestiune; Clemenceau e în contra generalului Boulanger.

Comitetulŭ boulangistŭ a hotărîtŭ sĕ pună candidatura generalului Boulanger în tóte departementele Franciei.

De vêră generalulŭ are de gândŭ sĕ petrécă la sócră-sa lângă Paris.

SCIRILE ḐILEI.

Din incidentulŭ proceselorŭ de pressă ale „Gazetei Transilvaniei“ au începutŭ a ne sosi scrisorĭ şi telegrame de felicitare, alŭ cărora textŭ însĕ din causa absenţei Domnului Directorŭ alŭ fóiei, dr. Aurel Mureşianu, nu-lŭ putemŭ comunica cetitorilorŭ noştri. Sosirea d-sale dela Cluşŭ, însoţitŭ de d-lŭ Redactorŭ Stefanŭ Bobancu şi d-lŭ advocatŭ Simeonŭ Damian, *se aştéptă pe diminéţă, Sâmbătă, la órele 10.*

* * *

O fóiă ungurécă din sĕcuime spune, că credincioşii din Kezdi-Oşorheiu suntŭ fórte mâhniţĭ contra preotului *Tamás Marczel* din ordulŭ minoriţilorŭ, din causă că acesta e prea nepăsătorŭ faţă cu împlinirea funcţiunilorŭ sale. La îmormêntărĭ nu merge pe când e chematŭ, ci când 'i vine la socotélă. Odată s'a dusŭ mai târḑiu cu 24 óre, de cum a fostŭ chematŭ; altă-dată a cerutŭ pentru o îmormêntare 10 fl. *anticipativă*, şi fiindcă omulŭ era săracŭ şi n'a avutŭ banĭ sĕ-i dea, *a trebuitŭ sĕ-şĭ îmormênteze mortulŭ fără preotŭ.*

Asemenea preoţĭ de sigurŭ nu facŭ onóre ordului minoritŭ!

* * *

In Alba-Iulia fù denumitŭ de căpitanŭ alŭ oraşului fostulŭ comisarŭ de poliţiă, d-lŭ *Iosifŭ Roşca.*

* * *

Regele Carolŭ a sositŭ Mercurĭ diminéţa la 9 óre în Viena, gara de nordvestŭ, unde a fostŭ primitŭ şi salutatŭ cordialŭ din partea Maj. Sale monarchului. Regina *Elisabeta*, care era aşteptată dimpreună cu regele, a plecatŭ din Sigmaringen totŭ Mercurĭ şi a fostŭ aşteptată Joi în Viena. Afară de Maj. Sa monarchulŭ care purta ca singură decoraţiă marea cruce „Stéua Românieĭ“, augustulŭ óspe a fost aşteptatŭ de oficerii ataşaţĭ şi de legaţiunea română. Maiestăţile Lorŭ au plecatŭ împreună în castelulŭ împĕrătescŭ.

* * *

Marele clopotŭ alŭ sf. Metropolii a fostŭ dusŭ în Bucurescĭ lunĭ séra. Elŭ se află încă în gara dela Filaretŭ, unde a fostŭ vĕḑutŭ de o mulţime de lume. D. Walser, fabricantulŭ, a mersŭ pentru a'lŭ instala şi a-i face proba sunetului.

Inundărĭ.

Dunărea cresce mereu. Prin mai multe părţĭ a eşitŭ din alviă. Pivniţele mai multorŭ strade din Budapesta sunt pline de apă. Periculŭ e fórte ameninţătorŭ. Frumósa insulă „Margareta“ e aprópe de a fi inundată; partea mai aşeḑată a ei e deja sub apă. Numai înălţime de 1 metru de va mai cresce apa, Pesta nouă va fi inundată.

Mureşulŭ şi *Crişurile*, deşi în mĕsură mai mică, dér n'au încetatŭ a fi ameninţătóre.

In urma topirei repede de ḑăpadă, nĭ-se scrie, că rîulŭ *Ciser* a eşitŭ din alviă şi a inundatŭ cea mai mare parte din teritoriulŭ comunelorŭ *Maroda* şi *Giarmata*, înămolindŭ tóte sĕmĕnăturile de tómnă, la mulţĭ locuitorĭ a intratŭ apa în case făcêndu-le daune însemnate.

Sĕmĕnăturele comunei *Eszeny* din comitatulŭ Beregŭ au fostŭ cu desĕvîrşire distruse de apă. Agricultorii suntŭ desperaţĭ.

Tisa de asemenea a începutŭ în mĕsură progresivă sĕ ese din alviă.

Mai pe scurtŭ: sĕmĕnăturile celorŭ mai productive pămênturĭ ale Ungariei suntŭ inundate de apă. Sătmarulŭ, Ciaba, Bekes, Gyula, carĭ suntŭ cele mai neaşe oraşe ale Ungariei, suntŭ în periculŭ de a fi nimicite.

Petiţiunĭ nesfîrşite se facŭ la guvern după ajutorŭ. Resultatulŭ: „n'avemŭ banĭ!“ Banii i-a spesatŭ guvernulŭ cu „regularea“ apelorŭ, şi le-a regulatŭ aşa de „bine“, că mai în fiă-care anŭ ele inundéză neîmpedecate teritoriele. Puţine state suntŭ, care sĕ fi spesatŭ atâţa banĭ pentru regularea apelorŭ, ca statul ungurescŭ, şi cu tóte acestea puţine state suntŭ în care sĕ se întemple atâtea inundărĭ, ca în Ungaria.

Posiţia geografică a loculuĭ nu póte scusa nesuccesele de regulare a apelorŭ, pentru că suntŭ şi alte ţĕrĭ în Europa, mai marĭ, cu teritoriu mai şesŭ şi cu rîurĭ mai marĭ şi mai periculóse, şi cu tóte acestea inundările forméză numai rarĭ esceptiunĭ, în timpŭ ce în *„Hungaria felix“* au devenitŭ cronice.

Aşa se prădéză banii statului ungurescŭ: Spese marĭ, succese puţine, orĭ de locŭ.

Sciri poliţienescĭ.

Astăḑĭ, Vinerĭ, în ḑiua tĕrgului de sĕptĕmână s'a furatŭ în institutulŭ de amanetare, în care era mare îmbulzélă, unei femei din buzunarŭ suma de 47 fl. v. a. De asemenea s'a furatŭ în piaţă unei femei o pungă cu 8 fl. v. a.—Totŭ astăḑĭ s'a prinsŭ cu ocaua mică *Antal János* din Ujfalu, care pusese mâna pe o pălăriă din şatra unui pălărierŭ. Cinstitulŭ muşteriu fù datŭ pe mâna judecătoriei cercuale.

Concertŭ.

Mâne, Sâmbătă în 13 (25) Martie, se va da în sala dela Nr. 1 *alŭ treilea concertŭ alŭ capelei orăşenescĭ.* — Credemŭ că publiculŭ nostru va da tótă atenţiunea acestorŭ frumóse concerte.

Convocare.

Representanţa Comitatului Braşovŭ este convocată la o adunare extraordinară pe 11 Aprilie a. c. la 9 óre a. m.

Obiectele adunărei suntŭ:

1. Emisulŭ ministrului de interne despre aceea, că la cererea partidei sĕ se dea adeverinţă despre eshibitele date la protocolŭ.

2. Emisulŭ ministrului de apĕrarea ţĕrei relativŭ la formarea comisiunei pentru anestarea de cai.

3. Emisulŭ ministrului de interne relativŭ la statulŭ de pensiunare alŭ notarilorŭ comunalĭ.

4. Raportulŭ vice-comitelui relativŭ la întregirea virilişţilorŭ şi membrilorŭ aleşĭ ai comisiunei comitatense.

5. Raportulŭ comisiunei de 15 relativŭ la construirea drumului de ferŭ localŭ.

6. Raportulŭ relativŭ la spitalulŭ militarŭ. Decisiunile cetăţei Braşovŭ:

7. Relativŭ la cemeteriulŭ comunŭ.

8. Relativŭ la pensionarea lui Ed. Böhlert.

9. Relativŭ la primirea în gremiulŭ comunalŭ.

10. Relativŭ la pensionarea pădItorului de pădure Szetona Wenzel.

11. Relativŭ la localitatea de neguţătoriă dată în chiriălui Arpad Loskay.

12. Relativŭ la localitatea de neguţătoriă dată lui Meriex Werzar.

13. Relativŭ la localitatea de neguţătoriă dată lui Gregoriu Bányai şi Nicolae Navrea.

14. Relativŭ la pretenţiunea fondului de pensiune comitatensŭ.

15. Decisiunea comunelorŭ Satulung, Cernatŭ, Tărlungenĭ, Purcărenĭ, şi Zizin relativŭ la statorirea vămei pentru importarea bĕuturei.

16. Decisiunea comunei Cernat relativă la darea şi arênda dreptului de morăritŭ.

17. Decisiunea comunei Cernatŭ relativŭ la transformarea localităţei celei marĭ în casă de teatru.

18. Decisiunea comunei Bodŭ relativŭ la edificarea cârciumei.

19. Decisiunea comunei Hermanŭ relativŭ la edificările, pentru animalele de prăsilă.

20. Decisiunea comunei Apaţa relativŭ la procurarea puscei de apă şi a unui sicriu de ferŭ scutitŭ de focŭ.

21. Cererea luĭ Frideric Wachter protocolistŭ la casa orfanală pentru remunerare.

22. Cause urgente, carĭ arŭ veni în intervalŭ şi suntŭ a se publica după adunarea comitatului permanentŭ în modulŭ citatŭ.

Comitetulŭ permanentŭ se va aduna în 10 Aprilie la 10 óre.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Bucurescĭ, 23 Martie. In cameră Brătianu a rĕspunsŭ la interpelarea asupra politicei esterne. Elŭ protestă împotriva ideei de a se înfiinţa unŭ *imperiu româno-bulgarŭ* şi împotriva acusaţiunei, că guvernulŭ arŭ voi sĕ germaniseze ţéra.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 25 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.15
Renta de hârtiă 5%	83.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	108.70
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	104
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.35
Renta de argintŭ austriacŭ	79.10
Renta de aurŭ austriacă	109.15
Losurĭ din 1860	132.—
Acţiunile băncei austro-ungare	856.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	270.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	268.10
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	122.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.99
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ
din 23 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.34	„	11.37
Imperialĭ	„	10.34	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	103.—	„	105.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.